TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ASIANTUNIJALAUSUNTO; HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI TYÖAIKALAIN MUUTTAMISESTA

Sopimismahdollisuuden laajentaminen

Voimassa olevan työaikalain mukaan valtakunnallisella työ- ja virkaehtosopimuksella voidaan sopia ainoastaan poikkeaminen vuorokautisesta säännöllisestä työajasta työssä, jota tehdään aika ajoin sen työvuoron aikana, jona työntekijä on määrätty olemaan työnantajan käytettävissä. Aiemman työaikalain aikana valtakunnallisella työ- ja virkaehtosopimuksella oli mahdollista sopia poikkeavista sekä vuorokautisesta että viikoittaisesta säännöllisestä työajasta tällaisessa työssä. Nykyinen työaikalaki mahdollistaa vuorokautisesta ja viikoittaisesta säännöllisestä työajasta poikkeamisen aluehallintoviraston poikkeusluvalla, ja nyt esitettävällä muutoksella lisättäisiin valtakunnallisten sopijaosapuolten mahdollisuuksiin sopia myös poikkeaminen viikoittaisesta säännöllisestä työajasta.

Tällaista työtä, jota tehdään vain aika ajoin sen työvuoron aikana, jona työntekijä on työhön määrätty, tehdään esimerkiksi palo- ja pelastustoimessa. Tämä muutosesitys on lähtenyt työ- ja elinkeinoministeriössä liikkeelle työntekijäpuolen ehdotuksesta. Kun työtä tehdään vain osa työajasta, on henkilöiden työstä palautumisen ja työssä jaksamisen kannalta nähty tarkoituksenmukaiseksi järjestää työvuorot niin, että viikoittainen työaika voi olla yli 40 tuntia. Tällä lainmuutoksella halutaan mahdollistaa alalla hyväksi havaittuja järjestelyjä.

Tämä lain muutos ei automaattisesti muuta mitään osapuolten välillä, vaan antaa mahdollisuuden osapuolille sopia asiasta valtakunnallisella työ- tai virkaehtosopimuksella.

Hätätyön rangaistavuus

Toiseksi ehdotetaan lisättäväksi rangaistussäännökseen hätätyösäännöksen rikkominen. Voimassa olevan lain sanamuotojen mukaisesti hätätyön teettämiselle asetettujen rajojen rikkominen on jo nyt rangaistavaa työajan enimmäismäärän ja lepoaikasäännösten rikkomisena. Tarkoituksena on, että työaikalain 19 §:n vastaisesti teetetystä hätätyöstä tai hätätyöilmoituksen tekemättä jättämisestä voitaisiin rangaista työnantajaa tai tämän edustajaa työaikarikkomuksesta tuomittavalla sakkorangaistuksella. Tällä lisäyksellä pyritään turvaamaan työsuojelullisia näkökulmia ja estämään hätätyön väärinkäytöksiä.

Tekniset muutokset

Edellä mainittujen muutosten yhteydessä ehdotetaan tehtäväksi näiden pykälien sanamuotoihin tekninen korjaus. Muutokset ehdotetaan tehtäväksi laintarkastuksen tekemien huomioiden pohjalta, jotta pykälien muotoilu olisi mahdollisimman selkeä. Näiden lisäksi poikkeuslupaa koskevaan säännökseen ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos momenttiviittauksen osalta, jotta viittaus vastaisi laissa tarkoitettua.

Krista Turunen

hallitussihteeri